

Forskningsbiblioteksstatistik

1998

KU0102

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Kultur och fritid

A.2 Statistikområde

Bibliotek

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.3 Statistikprodukten ingår inte i Sveriges officiella statistik

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Kungliga Biblioteket, BIBSAM

Kontaktperson: Henrik Åslund

Telefon: 08 - 463 42 70

Telefax: 08 - 463 42 74

e-post: henrik.aslund@bibsam.kb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB

Kontaktperson: Bernhard Tesler

Telefon: 08 - 5069 4896

Telefax: 08 - 5069 4652

e-post: bernhard.tesler@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Föreligger inte

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

Uppgiftsinsamlingen sker på agregerad nivå.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Ej aktuellt

A.10 Syfte och historik

Statistiken ska redovisa forskningsbibliotekens verksamhet.

Statistik över universitetsbiblioteks och vissa andra forskningsbiblioteks

verksamhet har publicerats i Statistisk årsbok sedan 1954. Arbetet sköttes först

av Kungliga biblioteket, därefter av Forskningsbiblioteksrådet och sedan av Delegationen för vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning (DFI) i samarbete med SCB.

Då DFI lades ned 1988 överfördes ansvaret för statistiken till Sekretariatet för nationell planering och samordning (BIBSAM) vid Kungliga biblioteket. Statistiken produceras nu i samarbete med SCB.

A.11 Statistikanvändning

Förutom de bibliotek som ingår i statistiken är departement och statliga myndigheter med anknytning till kultur-, utbildnings- och arbetsmarknadsområdet användare av statistiken. Exempel på användare är Kungliga biblioteket, Statens kulturråd, Högskoleverket, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, regionala och lokala kultur- och fritidsförvaltningar, bibliotek, fackliga och andra intresseorganisationer. Statistiken används som beslutsunderlag, vid planering, uppföljning och utvärdering av verksamheter och i samband med andra utredningar. En annan grupp användare är universitet, högskolor och andra skolor som använder statistiken i undervisningen och i forskningen. Massmedier utnyttjar statistiken för att ge allmän information.

A.12 Uppläggning och genomförande

Totalundersökning av de bibliotek som dels har som huvudsaklig uppgift att lämna service till forskning och högre utbildning, dels har en personalstyrka om minst tre helårsverken. Biblioteken tillställs i början av året en blankett som förväntas ifyllt och återsänd inom ett par månader. Efter ett visst påminnelsearbete, då samtliga svar inkommit och registrerats, framställs tabeller. Granskning och rättning sker i huvudsak interaktivt vid registreringen. Data lagras i en sybasedatabas. Redigeringsfärdiga tabeller framställs med hjälp av Excel.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Insamling via internet.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Bibliotek inom universitets- och högskolesektorn, liksom ett större antal special och forskningsbibliotek.

I princip har alla bibliotek som lämnar service till forskning och utveckling och har statlig huvudman tillfrågats. Bibliotekens personal skall under året tillsammans ha utfört minst tre årsverken. De bibliotek som meddelat att personalen utfört mindre än tre årsverken har sorterats bort.

1.1.2 Variabler

Följande är en grov beskrivning av variabelinnehållet:

Serviceställen, läsplatser, öppethållande, förväntat antal användare, besökare per dag (stickprov)

Bestånd och förvärv av böcker och seriella publikationer, småtryck, seriella publikationer, manuskript, musiktryck, mikrografiska dokument, audiovisuella dokument, grafiska och kartografiska dokument, elektroniska dokument och övriga dokument.

Utlån från egna samlingar i form av lokala lån, fjärlån till Sverige, övriga Norden och övriga länder

Inlån från andra bibliotek i Sverige, övriga Norden och övriga länder

Informationstjänster i form av ämnesbaserade onlinesökningar, löpande SDI-profiler och indexeringar samt fotokopiering (papperskopior och mikrografiska dokument)

Antal anställda och antal helårsverken för bibliotekarier, assistenter och övrig personal

Driftkostnader såsom löner, förvärv, köp av informationstjänster och övriga kostnader. Dessutom efterfrågas lokalkostnader.

Intäkter från försäljning av informationstjänster, fotokopiering m.m.

1.1.3 Statistiska mått

Det vanligaste statistiska måttet är antal. I vissa fall redovisas andelar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Bibliotekstyp, bibliotek, olika antalsklasser

1.1.5 Referenstider

Kalenderåret 1998

1.2 Fullständighet

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken är en totalundersökning av de ingående objekten. Vissa problem i uppgiftslämnandet orsakas av den höga detaljeringsnivån. Uppgiftslämnarna bör dock vara relativt vana vid blanketten och dess innehåll eftersom insamlingen skett på ett likartat sätt under flera år. Statistiken redovisas också på objektsnivå varför dessa variabler är av relativt hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

Populationen och dess objekt är relativt väl avgränsade.

2.2.1 Urval

Totalundersökning av de bibliotek som dels har som huvudsaklig uppgift att lämna service till forskning och högre utbildning, dels har en personalstyrka om minst tre helårsverken.

2.2.2 Ramtäckning

Populationen och dess objekt är väl avgränsade vad gäller universitets- och högskolebibliotek. Kunskapen om population och objekt är sämre vad gäller specialbiblioteken.

2.2.3 Mätning

Ofta är det samma person som brukar fylla i blanketten och man känner väl till vad som rapporterats föregående år. Dock kan redovisningen av ekonomiuppgifterna vålla problem.

2.2.4 Svartsbortfall

Vanligtvis lämnar samtliga universitets- och högskolebibliotek statistikuppgifter. För specialbiblioteken är bortfallet något högre. Inga svarsbortfall, förutom vissa partiella, avseende 1998 års undersökning

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna dataregistreras i program med automatiska granskningsvillkor. Granskning och rättning görs. Vissa upprättningar sker först efter det att kontakt tagits med uppgiftslämnaren. Uppgifterna lagras i en sybasedatabas varifrån uttag görs med hjälp av Excel Query.

2.2.6 Modellantaganden

För de bibliotek som inte lämnar uppgifter imputeras om möjligt värden från föregående år.

Såväl hyllmeter som volymer efterfrågas vad gäller böcker. Om volymen redovisas men uppgift avseende antal hyllmeter saknas sker en omräkning med antagandet att 1 hyllmeter = 40 volymer.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig

3.2 Framställningstid

6 månader

3.3 Punktlighet

Punktlig

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

I samband med att BIBSAM fick ansvaret för statistiken 1988 omarbetades statistiken väsentligt. Antalet bibliotek utvidgades till att omfatta samtliga forskningsbibliotek med en sammanlagd arbetsstyrka om minst tre årsverken. Även blanketten och dess anvisningar omarbetades. Förändringen av blanketten är resultatet av såväl en reviderad internationell (ISO 2789) och svensk (SS 03 80 01) standard, som av ett nordiskt samarbete för att harmonisera insamling och redovisning av forskningsbiblioteksstatistik.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Full jämförbarhet.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Högskoleverkets siffror

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten finns redovisade i Statistiska meddelanden, SM, serie KU, SCB. Statistik över universitetsbibliotekens och vissa andra forskningsbiblioteks verksamhet har publicerats i Statistisk årsbok sedan 1954. Den första redovisningen avsåg uppgiftsåret 1953, alternativt 1952/53.

5.2 Presentation

Text, tablåer, tabeller och diagram presenteras i statistiskt meddelande. Det har ett omfång på ca 45 sidor och kostar för Ku 13 SM9901 120 kronor inklusive moms.

5.3 Dokumentation

Kortfattad systemdokumentation. Publikationen innehåller produktions- och kvalitetsinformation.

5.4 Tillgång till primärmaterial

På begäran kan specialbearbetningar utföras av SCB.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar om undersökningen kan erhållas från

BIBSAM: Henrik Åslund
Telefon: 08 - 463 42 70
Telefax: 08 - 463 42 74
e-post: henrik.aslund@bibsam.kb.se

SCB: Bernhard Tesler
Telefon: 08 - 5069 4896
Telefax: 08 - 5069 4652
e-post: bernhard.tesler@scb.se